

Nákladní pokladník/pokladnice železniční dopravy (kód: 37-044-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo dopravy
Skupina oborů:	Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání:	Nákladní pokladník železniční dopravy
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Vedení pokladní dokumentace na železnici včetně provádění uzávěrek	4
Vymáhání částek nezaplacených obchodními partnery a zákazníky	4
Sjednávání podmínek smluv v oblasti železniční přepravy a uzavírání těchto smluv	4
Kontrola správnosti plateb, dodržování tarifů a smluvních podmínek	4
Vypočítávání cen za nákladní přepravu na železnici, penále a pokut podle platných tarifů	4
Obsluha železniční nákladní pokladny	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Vedení pokladní dokumentace na železnici včetně provádění uzávěrek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést a vysvětlit pokladní činnosti, evidenci dokladů a jejich archivaci včetně znalosti dodržování lhůt archivace	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Prokázat znalost bezpečnosti svěřených hodnot v pokladně	Ústní ověření
c) Předvést postupy při odevzdávce pokladny	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit druhy uzávěrek a způsoby odvodu tržeb	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vymáhání částek nezaplacených obchodními partnery a zákazníky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit problematiku nákladní dopravy ve vztahu k pokladní evidenci	Písemné a ústní ověření
b) Popsat základní principy zajištění dokladů pro následné vymáhání pohledávek	Ústní ověření
c) Reagovat na stížnost nebo reklamaci včetně komunikace se zákazníkem	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyjmenovat sankční opatření vůči plátcům, kteří neplní své platební závazky dle platných smluvních ujednání	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sjednávání podmínek smluv v oblasti železniční přepravy a uzavírání těchto smluv

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost obsahu nákladního listu jako přepravního dokladu o uzavření smlouvy o přepravě ve vnitrostátní přepravě	Ústní ověření
b) Prokázat znalost obsahu nákladního listu (případně vozového listu CUV) jako přepravního dokladu o uzavření smlouvy o přepravě v mezinárodní přepravě	Ústní ověření
c) Vyplnit nákladní list pro vnitrostátní přepravu	Praktické předvedení
d) Vyplnit přepravní doklad pro mezinárodní přepravu (nákladní list CIM/vozový list CUV, nákladní list CIM/SMGS).	Praktické předvedení
e) Popsat typy smluv na služby poskytované dopravcem	Ústní ověření
f) Prokázat znalost přepravních podmínek	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola správnosti plateb, dodržování tarifů a smluvních podmínek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést kontrolu použití správného tarifu u vozových a kontejnerových zásilek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést kontrolu pokladny (fyzická hotovost a ceniny)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Vypočítávání cen za nákladní přepravu na železnici, penále a pokut podle platných tarifů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat platné tarify v nákladní dopravě u jednotlivých dopravců a vysvětlit možnosti smluvních cen u jednotlivých komodit včetně kontejnerových přeprav	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vypočítat cenu za nákladní přepravu pro stanovenou trasu dle zadání	Praktické předvedení
c) Vypočítat penále nebo pokutu za nedodržení sjednaných přepravních podmínek pro stanovenou trasu dle zadání	Praktické předvedení
d) Vysvětlit způsoby úhrady poplatků vzniklých v rámci přepravní smlouvy	Písemné a ústní ověření
e) Vysvětlit způsoby úhrady poplatků vzniklých mimo přepravní smlouvu	Písemné a ústní ověření
f) Vysvětlit zásady platebního styku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha železniční nákladní pokladny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zpracovat údaje z přepravních dokladů do nákladní pokladny	Praktické předvedení
b) Vystavit náhradní přepravní doklad	Praktické předvedení
c) Popsat způsob evidence doplňujících poplatků a ostatních výdajů vzniklých v průběhu plnění přepravní smlouvy	Ústní ověření
d) Popsat způsob vyhotovení evidence zásilek odloučených od části zásilky nebo její části	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101731&kod_sm1=14).

Kritéria musí být ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů zejména v oblasti nákladní dopravy.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k správnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Při ověřování kompetence "Vedení pokladní dokumentace na železnici včetně provádění uzávěrek", kritérium hodnocení a) dostane uchazeč jeden úkol týkající se dodržování lhůt u archivace daňových dokladů.

Při ověřování kompetence "Vymáhání nezaplacených částek obchodními partnery a zákazníky" bude ověření zaměřeno na problematiku vztahů mezi dopravcem a objednavatelem přepravy.

Při ověřování kompetence "Sjednávání podmínek smluv v oblasti železniční přepravy a uzavírání těchto smluv" uchazeč vyplní předložený přepravní doklad dle zadání a prokáže znalost zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, znalost přepravních podmínek, tarifů apod. V rámci ověřování kritéria f) kromě prokázání znalosti přepravních podmínek uchazeč uvede i příklady věcí vyloučených z přepravy na základě opatření správních úřadů nebo na základě zákazu úmluvou COTIF.

Při ověřování kompetence "Kontrola správnosti plateb, dodržování tarifů a smluvních podmínek", kritérium hodnocení a) v rámci řešení modelové situace uchazeč na základě zadaných podkladů zkontroluje správnost určeného tarifu u uvedeného dopravce.

Při ověřování kompetence "Vypočítávání cen za nákladní přepravu na železnici, penále a pokut podle platných tarifů", kritérium hodnocení a) dostane uchazeč jeden úkol: vyhledat tarif u určeného dopravce pomocí internetu; kritérium hodnocení b) na základě modelové situace uchazeč vypočítá jízdné pro jednu stanovenou trasu, vozy a komodity; kritérium hodnocení c) na základě modelové situace uchazeč vypočítá penále nebo pokutu podle rozsahu nesplněných přepravních podmínek.

Při ověřování kompetence "Obsluha železniční nákladní pokladny" uchazeč dostane jeden úkol zaměřený na pořízení dokumentace dle modelové situace včetně dodací knihy v odesílacím místě, v místě určení v nácestném místě nebo v pohraničním přechodovém místě.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *železničář* s praxí v délce minimálně 5 let v typové pozici nákladní pokladník železniční dopravy nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování železniční dopravy, nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování železniční dopravy, nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovující hygienickým standardům pro výukové prostory.

Pro vykonání zkoušky je třeba PC s přístupem na internet a s přístupem do odpovídajících aplikací. Předpisy a dokumenty uvedené v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace musí být k dispozici v aktuálním znění v tištěné nebo elektronické podobě.

Dále je třeba mít k dispozici technické zařízení umožňující pokladní činnost, tj. zařízení pro sběr dat o přepravovaných zásilkách, kalkulaci přepravného, evidenci a účtování tržeb z nákladní přepravy, vyhotovování uzávěrek a zpracování a tisk sestav.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

České dráhy, a. s.

Dopravní vzdělávací institut, a. s.